

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 113

Maribor, petek 18. maja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglašje sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

General Nobile ni uspel

MORAL SE JE VČERAJ VRNITI PROTI KINGSBAYU, NE DA BI DOSPEL NA SEVERNI TEČAJ.

OSLO, 18. maja. Polet generala Nobila z zrakoplovom »Italia« iz Kingsbaya na Severni tečaj se ni posrečilo. Včeraj je »Italia« po brezuspešnih poizkusih, da bi dosegla svoj cilj, krenila zopet nazaj proti Kingsbayu. Opolnoči je plul zrakoplov nad 77° 22' severne širine in 57° 23'

vzhodne dolžine. Računa se, da dosepe »Italia« danes opoldne zopet v Kingsbay, kjer je že vse pripravljeno za njen pristanek. Zrakoplov »Italia« se je tudi na tem poletu izkazal kot nesposoben za tako težko akcijo in se bo moral general Nobile najbrže vrniti v Italijo, ne da bi kaj opravil.

Koncert „Mladosti“ iz Zagreba

Poznamo sedaj že vsa znamenitejša zagrebška pevsko društva. Akademsko »Mladost« nas je obiskala sedaj že drugič (prvič leta 1922 pod takratnim dirigentom prof. Čaničem), istotako je bil že »Lisinski« dvakrat pri nas (1922, 1923) in »Kolo« lani prvič. Uverili smo se pri vseh teh koncertih, na kako znameniti stopnji se nahaja pevsko-društveni pokret v Zagrebu. »Kolo« je lani v Frankfurtu izzvalo vseobče občudovanje in uverjeni smo, da bo »Mladost«, ki bo sedaj nastopila v največjih muzik. centrih Nemčije (v Dresdenu, Berlinu, Frankfurtu in Münchenu), kar najodličnejše zastopala jugoslovansko glasbo, umetno, kakor narodno. Zato ima podane tudi vse predpogoje. Razpolaga z uprav prvovrstnim glasovnim aparatom. Tenorji so zdravi in blesteči; tem odgovarjajo na drugi strani izdatni in sonorni basi. V nobenem oziru ne zaostajajo kvalitativno tudi srednji glasovi. Iz zboru zveni neka neizrabljena mladostna svežost in impulzivnost, ki omogočuje najjačja stopnjevanja. In ves ta krasni pevski aparat s svojim istotako sijajnim dirigentom, g. opernim kapelnikom in komponistom g. Gotovcem, nam je nudil v sredo ure posebnega in redkega umetniškega uživanja.

Zbor šteje sicer okoli 100 članov; izbera pa je bila tako rigorozna, da nastopi sedaj turneje le 40 pevcev. Brezdvomno bo ustrezal v vseh ozirih najbolj kritičnim in merodajnim strokovnjakom v krajih, kjer bo nastopil. V to jamči tudi sestava pesemskega gradiva. Tudi v tem oziru je postopal g. Gotovac kar najbolj rigorozno glede presoje umetniških vrednot. Te so take, da zagrabi poslušalce od prve točke pa do zadnje. Vspored daje tudi sliko stanja današnje hrvatske in srbske moderne zborove glasbe ter seznanil v svojem drugem delu z najbolj značilnimi pesmimi iz raznih pokrajin, tako iz Istre, Hrvatske, Slovenije, Dalmacije, Črne gore in Srbije. V sestavi razporeda se je izkazal g. Gotovac kot glasbenik, temeljitega in vsestranskega poznavanja naše muzikalne kulture in kot prevdaren umetnik. Pomisliti je samo eno, da je neprimerno težje določiti vspored za moški zbor, ki je v izraževalnih sredstvih bolj omejen napram mešanemu zboru in da tudi tukaj literatura ne nudi tolike izbire. Zastopani so na programu najbolj priznani sodobni skladatelji, kakor: Širola, Jozefović, Manoilović, Grigošević, Gotovac, ter cela vrsta prirediteljev narodnega blaga. Gotovčovo »Koledo« in »Jadovanko« smo slišali sedaj že opetovano na našem odru. Osobito prva skladba, ki se drži oblike suite v 5 stavkih, z uporabo kar najbolj posrečeno stilizirane narodne glasbe, bo gotovo vzbujala povsod vsled svoje originalnosti največjo pozornost.

Čarovna dirigentska roka g. Gotovca je iz vseh skladb (katerih je bilo 13), iz-

rabila učinke, ki so istotako izrabili iz poslušalcev mogočno in spontano priznanje. Kako je bila sicer maloštevilna publika vzhičena, se je videlo pri tem aplavzu. Ako bi bila dvorana polna, bi to dalo salve pritrdjevanje, kakršnih še nismo doživeli tako zlepa pri nastopu kakega moškega zboru. Videlo se je spet, da pristna umetnost vedno zmaga in da se tudi moški zbori niso preživeli. Le obnoviti jih bo treba z novim, osvežujočim duhom ter jih postaviti na zdrava umetniška in muzikalno-pedagoška načela. In baš v tem oziru se odlikujejo vsi naši trije akademski pevski zbori, ljubljanski, zagrebški in beograjski.

V svoji interpretaciji se drži Gotovac pesniške in muzikalne vsebine ter se pogloblja v duh jezika. Jezikovne značilnosti stopajo pri petju njegovega zboru s kar najbolj živo plastiko pred poslušalca. To je ona velika umetnost, ki je podlaga vsakemu petju in s katero razpolaga v tako veliki meri »Mladost«; pripomogla ji bo do zmagovitega uspeha v tujini. Zbor, kakor njegov dirigent si zaslužijo naziv par excellence.

Eden izmed govornikov je izrazil pri prijateljskem sestanku po koncertu, pri kateri priliki je spet dokazala mestna občina svojo gostoljubnost, da je v tej meri, v kateri so bili obiskovalci koncerta vzradoščeni, tako žal vsem onim, kateri so zamudili, biti deležni tega velikega umetniškega uživanja. In to je tudi res.

H. D.

Registracija poljsko-jugoslovanske prijateljske pogodbe

BEOGRAD, 17. maja. Naš stalni delegat pri Društvu narodov, dr. Konstantin Fotić, je dobil od zunanjega ministrstva nalogo, da takoj registrira pri Društvu narodov prijateljski pakt in arbitražno pogodbo med Poljsko in Jugoslavijo. Računa se, da bo registracija izvršena že danes.

Princ Karol u Belgiji

BRUSELJ, 18. maja. Včeraj je prispele semkaj živši rumunski prestolonaslednik princ Karol in se takoj odpeljal na grad Arden, ki mu ga je belgijska vlada določila za bivanje in ga brez dovoljenja ne sme zapustiti.

Zimsko vreme u Franciji

PARIZ, 18. maja. Po raznih krajih Francije je nastopilo včeraj popolnoma zimsko vreme. V severnih in južnih krajih je ves dan snežilo, na zapadu pa je bil dež, pomešan s točo. V francoskih gorah je zapadel debel snež.

Strašna smrt na cesti

OPOLDNE JE MESTNI TRAKTOR PRI GOSTILNI »MESTO PTUJ« POVOZIL IN RAZMESARIL MESTNEGA USLUŽBENCA FRANCA SCHAFFHALTERJA.

Maribor, 18. maja.

Klepar Franc Schafhalter, zaposlen pri mestnem vodovodu na Teznu, se je danes s svojim kolesom malo pred 12. uro peljal z dela domov. Siromak ni niti slutil, da je bila to njegova zadnja pot, na kateri ga bo dohitela strašna smrt in iztrgala za vedno njegovi številni rodbini.

Na cesti blizu gostilne »Mesto Ptuj«, kamor vozijo mestni traktorji gramoz za posipavanje ceste, se je klepar Schafhalter nekaj razgovarjal z voznikom prvega traktorja, ki je vozil zelo počasi. Med razgovorom se je z eno roko prijel za traktor, kar je postalo zanj usodepolno in je bilo povod strašne njegove smrti. Traktor se je namreč nepričakovano stresel, nakar je padel nesrečni Schafhalter s

svojega kolesa pod kolesa drugega traktorja, ki je hitreje privozil po cesti, obložen s 30 metriskimi stoti gramoz. Kolesa drugega traktorja so zgrabila nesrečnega moža najprej za noge, nato pa mu šla še preko života in ga popolnoma zmečkala. Dogodek se je pripetil z veliko naglico in je bila seveda vsaka pomoč izključena. Franc Schafhalter je obležal na mestu mrtev.

Pokojnik, ki je stanoval na Koroški cesti št. 76, je zapustil ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Vest o tragični njegovi smrti se je bliskoma razširila po mestu in vzbudila med prebivalstvom splošno sočutje s pokojnikovo rodbino, ki jo je zadel tako hud udarec.

Lepa slavnost v Zrkovcih

USTANOVITEV 21. LJUDSKE KNJIŽNICE ZKD.

Čeprav lepo vreme ni bilo sigurno, in je še okrog polneva nekoliko poškopil dež, je prišlo včeraj 17. t. m. v Zrkovce več sto ljudi iz Maribora, Pobrežja, Tezna, Krčevine, Sv. Petra, Sv. Marjete in domačinov, da se udeležijo malega slavlja, prirejenega na čast tamošnjemu županu Alojziju Selu. Vsi razpoložljivi prostori v poslopiju Selove gostilne in pa na vrtu pred hišo so bili natlačeno zasedeni že kmalu v popoldanskih urah. Ob zvokih domače godbe na pihala ter ob lepih pesmih, ki so jih zapeli pevski zbori: slovenskih trgovcev iz Maribora, »Jadrana« iz Maribora in »Zarje« iz Pobrežja, se je kmalu razvila neprisliljena in res prava ljudska zabava. V imenu vseh izletnikov je g. Kejžar iz Maribora orisal pomen slavlja s kratkim nagovorom, v katerem je zlasti povdarial Selovo značajnost v narodnem delu, neomahljivost kot naprednjak, delo za napredke občine skozi 30 let županovanja, zasluge za razvoj gasilstva in stremjenja za prosvetno probujo naroda. Več stoglava množica je slavljencu ponovno prirejala burne ovacije. V imenu Zveze kulturnih društev je njen predsednik g. Skala naznanil občinstvu razveseljivo vest, da je mariborski slovenski trgovec g. Weixl domovinski občini svojega očeta preko ZKD podaril povodom svoje petdesetletnice 50 knjig kot temelj za ustanovitev male ljudske knjižnice za to občino. Dasi že obstoja od prej v Brezju tudi mala knjižnica, so se vendar občani odločili, da se tudi v Zrkovcih samih pri g. Selu ustanovi še ena knjižnica ter se je v to svrhu sestavil tudi mal odbor domačinov, kateremu na čelu stoji g. župan Sel. S tem je ustanovljena 21. javna ljudska knjižnica ZKD ter je izročil predsednik ZKD knjige v varstvo domačemu odboru. Gospod župan Sel se je ginjen zahvalil s kratkimi besedami, ki so izražale vso skromnost vrlega slovenskega moža, povdarjaljoč, da hoče do konca svojega življenja hoditi po poti, katero si je začrtal, in delati v korist občine in naroda. Dasi so tekem popoldneva ob-

laki ponovno razlili svoj blagoslov na občinstvo, ki je po veliki večini moralo sedeti na prostem, se ljudje niso mogli ločiti od vesele družbe in so šele pozno proti večeru pričeli prvi odhajati. Mestni autobusi so imeli dovolj posla, da so vozili izletnike nazaj proti Mariboru.

Majniški izleti šolske mladine.

Lep in poučen majniški izlet je za šolsko mladino gotovo obisk ljubljanskega velesejma, ki se bo vršil od 2.—11. junija. Velesejska uprava nudi šolskim vodstvom posebne ugodnosti pri vstopnini. Prijave naj se pošiljajo na ravnateljstvo velesejma v Ljubljani.

Popis hranilnih vlog pri bivših poštah hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti.

Poštna hranilnica filijala v Ljubljani, objavlja: Ker se mora po zahtevi reparacijske komisije likvidacija bivših poštah hranilnic na Dunaju in v Budimpešti čimprej izvršiti, je generalna direkcija poštne hranilnice v Beogradu odredila, da se vnovič popišejo vse hranilne vloge in vrednostni papirji, ki so deponirani pri bivših poštah hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti. To popisovanje se bo vršilo samo do 30. junija 1928 in se za kasnele prijave ne bodo upoštevale. Pismene prijave sprejemajo vse pošte in poštne hranilnice v Beogradu oz. nje podružnice. Vzorec prijave je razviden iz oglasa, izdane na vseh poštah. Prijavi je treba priložiti: a) za prijavo hranilnih vlog: 1. knjižico in 2. dokaz o našem državljanstvu ter o domicilu (bivališču) izven mej avstrijske republike oziroma Madžarske; b) za prijavo depojev pa: 1. rentno knjižico oziroma listino o depozitu in 2. dokaz o državljanstvu in domicilu kakor pri prijavi hranilnih vlog. Od upravičenih oseb podpisane prijave s potrebnimi listinami je proti potrdilu oddati pristojni pošti ali neposredno poštne hranilnici v Beogradu oz. njenim podružnicam. — Oglasi o tem popisu s podrobnimi pojasnili so izobešeni na vseh poštah v prostorih za stranke.

Modrost nad vse.

Lenoba: Pred zajtrkom naj človek nikdar ne dela! Če pa že moraš kedar prijeti pred zajtrkom za delo, moraš prej vsaj nekaj malega prigrizniti!

